

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра державного будівництва

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

**«Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права
в Україні та країнах ЄС»**

(варіативна)

Рівень вищої освіти – третій освітньо-науковий рівень

Ступінь вищої освіти – доктор філософії

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Харків – 2020

Програма навчальної дисципліни «Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права в Україні та країнах ЄС»: галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень третій (доктор філософії)

Розробники:

Серьогіна С. Г., завідувача кафедрою, д.ю.н, професор,
Гринчак А.А., к.ю.н., доцент,
Закоморна К.О., к.ю.н., доцент,
Попрошаєва О.А., к.ю.н., доцент,
Чиркін А.С., к.ю.н., доцент.

Затверджено на засіданні кафедри державного будівництва
протокол № 20 від 16 червня 2020 р.

Завідувач кафедри д.ю.н., проф.Серьогіна С.Г.

Зміст

1. Вступ.....	Ошибка! Закладка не определена.
2. Опис навчальної дисципліни	<u>7</u>
3. Зміст програми навчальної дисципліни	<u>8</u>
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	<u>12</u>
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять	<u>12</u>
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти	<u>13</u>
4.3. Освітні технології та методи навчання	<u>14</u>
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.....	<u>15</u>
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	<u>16</u>
4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни.....	<u>21</u>
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни.....	<u>21</u>
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	<u>26</u>
Додаток 3. Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями в програмі навчальної дисципліни	<u>28</u>

1. Вступ

1.1. Ціллю навчальної дисципліни «Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права в Україні та країнах ЄС» є формування цілісного уявлення про сучасну правову доктрину і практику організації та проведення виборів в Україні та державах-членах ЄС.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни відповідно до її знаннєвої компоненти і дидактичної структури є:

- надання теоретичних і прикладних знань про генезу виборчого права і в Україні та державах-членах ЄС;
- формування системного і критичного розуміння сучасного стану правового регулювання виборчого процесу в Україні та державах-членах ЄС;
- виявлення актуальних електоральних проблем в Україні та державах-членах ЄС та окреслення перспектив розвитку виборчого права в цих країнах;
- розуміння значення універсальних (міжнародних), європейських (регіональних) стандартів виборів та виборчих стандартів ЄС для повного та максимального забезпечення конституційних прав людини в Україні та державах членах ЄС;
- формування навичків використання сучасної методології порівняльного дослідження і сучасних правових доктрин у процесі вивчення конституційно-правового інституту виборів;
- засвоєння знань про загальні закономірності розвитку виборчо-правової культури в Україні та державах членах ЄС;
- отримання уявлення про зв'язок електоральних процесів з іншими політико-правовими явищами;
- усвідомлення цінності виборчого права для розвитку засад правової та демократичної держави;
- поглиблення і систематизація доктринальних знань та використання отриманих наукових результатів у процесі вивчення питань стану гармонізації національного законодавства України та держав-членів ЄС відповідно до міжнародних і європейських виборчих стандартів.

1.2. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми:

а) навчальна дисципліна «Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права в Україні та країнах ЄС» належить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки;

б) при вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з наступних дисциплін – теорії права, історії держави і права України, історії держави і права зарубіжних країн, державного (конституційного) права зарубіжних країн, адміністративного права, конституційного права України, державного будівництва і місцевого самоврядування, міжнародного права, права ЄС, Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

1.3. Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформованих в результаті освоєння навчальної дисципліни:

ПК – 1. Здатність до вдосконалення й розвитку свого інтелектуального і загальнокультурного рівня шляхом систематизації знань про стан імплементації міжнародних і європейських виборчих стандартів в національні правові системи України та держав-членів ЄС;

ПК – 2. Здатність до ведення кваліфікованої та конструктивної наукової дискусії з проблемних питань навчального курсу «Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права в Україні та країнах ЄС»;

ПК – 3. Здатність відстоювати власні погляди та генерувати нові ідеї щодо вдосконалення виборчого процесу в Україні та країнах ЄС в максимально аргументованій і тактовній формі;

ПК – 4. Здатність узагальнювати та критично оцінювати результати опрацювання та аналізу інформації щодо проблемних питань в сфері виборчого права в Україні та державах-членах ЄС;

ПК – 5. Здатність використовувати наукові прийоми сучасної методології порівняльного дослідження міжнародних документів, права ЄС і нормативно-правових актів, які регламентують організацію та проведення виборів в Україні та країнах ЄС;

ПК – 6. Здатність розв'язувати практичні завдання, пов'язані із тлумаченням і застосуванням рішень Європейського суду з прав людини та Суду ЄС у сфері виборчих відносин;

ПК – 7. Здатність застосовувати знання змісту міжнародних актів і права ЄС при обговоренні проблем гармонізації вітчизняного законодавства про вибори;

ПК – 8. Здатність розуміти вплив Ради Європи на перебіг формування сучасного уніфікованого внутрішньодержавного законодавства в сфері виборчого права;

ПК – 9. Здатність використовувати знання сучасних правових доктрин у процесі аналізу ролі виборчої системи в процесі забезпечення динамічної рівноваги між конституційними гілками влади;

ПК – 10. Здатність критично та системне аналізувати проблемні питання модернізації виборчого законодавства України та країн ЄС;

ПК – 11. Здатність прогнозувати перспективи впливу міжнародних і європейських виборчих стандартів на перебіг конституційно-правової реформи в Україні;

ПК – 12. Здатність формулювати пропозиції щодо оптимізації системи адміністрування виборчого процесу в Україні;

ПК – 13. Здатність розв'язувати практичні проблеми, що виникають на різних стадіях виборчого процесу в Україні, та, з врахуванням досвіду країн ЄС в цій сфері, надавати пропозиції по їх вирішенню;

ПК – 14. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці впливу ЗМІ на процес виборів в Україні та країнах ЄС;

ПК – 15. Здатність готувати проекти актів виборчих комісії як правозастосовного, так і нормативного характеру, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості;

ПК – 16. Здатність доносити до суб'єктів виборчого процесу інформацію та ідеї з належною аргументацією щодо оптимального вирішення електоральних проблем;

ПК – 17. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад та процедур адміністративного судочинства в Україні під час розгляду виборчих спорів;

ПК – 18. Здатність критично оцінювати стан забезпечення принципів виборчого права як індикатору нормативності правових процедур проведення виборів в Україні та країнах ЄС;

ПК – 19. Здатність виокремлювати проблемні аспекти фінансування виборчого процесу в Україні та країнах ЄС;

ПК – 20. Здатність обґрунтовувати суспільну обумовленість прийняття Виборчого кодексу України та прогнозувати результати його впливу на виборчі відносини.

Експлікація загальних і професійних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1)

1.4. У результаті освоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

РНС НД – 1.1. Орієнтуватися у політико-правових теоріях виборів, які існували на різних історичних етапах світового розвитку;

РНС НД – 1.2. Розуміти нормативно-регулятивний характер принципів виборчого права у правовій державі;

РНС НД – 1.3. Характеризувати позитивні риси і недоліки сучасного стану конституційно-правового регулювання системи підрахунку голосів виборців і розподілу мандатів в Україні та країнах ЄС;

РНС НД – 1.4. Розкривати значення виборчого права у системі конституційного правління;

РНС НД – 1.5. Пояснювати суть сучасних електоральних проблем та визначати перспективи розвитку виборчого права в Україні і державах-членах ЄС;

РНС НД – 1.6. Визначити шляхи модернізації виборчого законодавства та вдосконалення організації порядку проведення виборів в Україні і державах-членах ЄС;

РНС НД – 1.7. Знати особливості застосування новітніх виборчих технологій в Україні і державах-членах ЄС;

РНС НД – 2.1. Знати зміст універсальних стандартів виборів, які містяться в документах ООН;

РНС НД – 2.2. Знати зміст європейських (регіональних) стандартів виборів, які встановлено в актах і резолюціях Ради Європи;

РНС НД – 2.3. Знати зміст виборчих стандартів, визначених в праві ЄС;

PHC HD – 2.4. Пояснювати вплив актів Ради Європи на перебіг реформ виборчого права в Україні і державах-членах ЄС;

PHC HD – 2.5. Розкривати проблемні питання імплементації міжнародних і європейських стандартів у виборчу систему України.

PHC HD – 2.6. Пояснювати вплив рішень Європейського суду з прав людини на стан захисту виборчих прав людини в Україні і державах-членах ЄС.

PHC HD – 3.1. Характеризувати стан конституційно-правового регулювання системи адміністрування виборчого процесу в Україні і державах-членах ЄС.

PHC HD – 3.2. Розуміти соціально-політичне призначення виборів у країнах розвинутої та транзитної демократії;

PHC HD – 3.3. Характеризувати види виборів, які проводяться в Україні і державах-членах ЄС.

PHC HD – 3.4. Знати особливості правового регулювання основних стадій виборчого процесу в Україні та державах-членах ЄС;

PHC HD – 3.5. Розкривати зміст відповідальності за порушення виборчого законодавства в Україні та державах-членах ЄС;

PHC HD – 3.6. Пояснювати вплив форми держави на порядок виборів глави держави в Україні та державах-членах ЄС;

PHC HD – 3.7. Розкривати стан законодавчого забезпечення країнами ЄС виборів членів Європейського Парламенту.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією освітньо-професійної програми визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

1.5. Модуляризація компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни.

Експлікація модуляризації компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність	Дидактична структура навчальної дисципліни
Кількість кредитів ЕКТС – 7 Кількість модулів – 3 Загальна кількість годин – 210	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – третій (доктор філософії)	Варіативна Модуль 1 Лекції: 16 г. Практичні заняття: 8 г. Самостійна робота: 50 г. Модуль 2 Лекції: 6 г.

Загальний розподіл годин: аудиторних – 60		Практичні заняття: 4 г. Самостійна робота: 50 г. Модуль 3 Лекції: 18 г. Практичні заняття: 8 г. Самостійна робота: 50 г. Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань – іспит
--	--	---

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Виборче право як конституційно-правовий інститут в Україні та державах-членах Європи: становлення та сучасний стан

Політико-правова теорія і практика виборів в періоди античності (реформи Солона, Клісфена, Перикла, Туллія), Середньовіччя (вибори радників, мерів (превів) в містах Італії та Німеччині), Нового часу (вибори Парламенту Англії та Генеральних штатів Франції). Активне і пасивне виборче право в конституціях епохи буржуазно-демократичних революцій. Еволюція конституційних принципів виборчого права: від цензового до загального і рівного, від непрямого до безпосереднього, запровадження таємного виборчого права.

Принцип народного суверенітету – фундаментальна засада демократичної держави. Сучасні вибори як форма народного волевиявлення. Нормативно-регулятивний характер принципів виборчого права у правовій державі. Загальне виборче право і цензи. Рівне активне і пасивне виборче право. Безпосереднє виборче право і непрямі вибори. Вільність виборів і обов'язковий вотум. Принцип таємного голосування. Принципи періодичності й альтернативності виборів. Гласні та справедливі вибори.

Виборча система в широкому й вузькому значенні. Поняття та структура виборчих систем. Конституційне регулювання системи підрахунку голосів виборців і розподілу мандатів. Мажоритарна система кваліфікованої, абсолютної й відносної більшості. Пропорційна виборча система. Закриті та

відкриті партійні списки. Преференційне голосування. Панашування. Кумулятивний вотум. Методи розподілу мандатів: метод дільників (В. Д'Ондрта, Імперіалі, А. Сент-Лагює) та метод виборчої квоти (Т.Хера, Е. Хагенбаха-Бішофа, Г. Друпа). Змішана виборча система.

Поняття виборчого процесу в Україні. Конституційно-правові засади здійснення виборчого процесу в Україні. Суб'єкти виборчого процесу за різними видами виборів в Україні. Правовий статус виборця в Україні. Строки у виборчому процесі України, їх види та значення для проведення виборів. Юридичні позиції Конституційного Суду України у сфері виборів.

Сучасні електоральні проблеми та перспективи розвитку виборчого права в Україні і державах-членах ЄС. Обмеження виборчих прав окремих груп населення. Порушення виборчих прав на різних стадіях виборчого процесу. Стабільність виборчого законодавства та ефективність його реалізації. Модернізація виборчого законодавства та вдосконалення організації адміністрування виборчого процесу. Конституційно-правове регулювання застосування новітніх виборчих технологій.

Модуль 2 Універсальні (міжнародні) та європейські (регіональні) стандарти виборів. Виборчі стандарти ЄС

Універсальні стандарти виборів в документах ООН: Загальна декларація прав людини (1948 р.), Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966 р.), Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (1965 р.), Конвенція про політичні права жінок (1952 р.), Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації жінок (1979 р.). Міжнародні виборчі стандарти в документах Міжпарламентського Союзу (Декларація про критерії вільних і справедливих виборів (1994 р.), Загальна декларація про демократію (1997 р.)).

Європейські (регіональні) стандарти виборів в актах і резолюціях Ради Європи (Конвенція про захист прав людини та основних свобод (1950 р.), Перший протокол до Конвенції про захист прав людини та основних свобод

(1952 р.), Європейська хартія місцевого самоврядування (1985), Конвенція про участь іноземців у суспільному житті на місцевому рівні (1992 р.), резолюції «Про демократичне функціонування національних парламентів» (№1154, 1998), «Про кодекс належної практики у виборчому процесі» (№ 1264, 2001), «Про мінімальний вік голосування» (№1318, 1997) та ін.). Рішення Європейського Суду з прав людини. Європейські (регіональні) виборчі стандарти, розроблені Народою з безпеки та співробітництва в Європі (НБСЄ) на Конференції з людського виміру (Париж, 1989 р., Копенгаген 1990 р., Москва 1991 р.) та Організацією з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) (Будапештський документ 1994 р.).

Виборчі стандарти ЄС. Стандарти муніципальних виборів в державах-членах ЄС: Договір про заснування Європейської Співтовариства (1957 р.), Хартія основних прав Європейського Союзу (2000 р.), Договір про Європейський Союз та Договір про функціонування Європейського Союзу (2007 р.), Директива Ради ЄС 93/109/ (1993 р.), Директива Ради ЄС (94/80/ 1994 р.). Стандарти виборів Європейського Парламенту: Договір про заснування Європейської Співтовариства (1957 р.), Хартія основних прав Європейського Союзу (2000 р.), Акт про прямі вибори до Європейського парламенту (1976 р.), Договір про Європейський Союз та Договір про функціонування Європейського Союзу (2007 р.), Директива Ради ЄС (2002/772).

Вплив актів Ради Європи та права ЄС на перебіг реформ виборчого права в Україні і державах-членах ЄС. Вплив рішень Європейського суду з прав людини на стан захисту виборчих прав людини в Україні і державах-членах ЄС. Проблемні питання імплементації міжнародних і європейських стандартів у виборчу систему України.

Модуль 3. Конституційно-правове регулювання виборчого процесу в Україні та державах-членах ЄС

Види виборів в Основному законі України та конституціях держав-членів ЄС. Конституційно-правове регулювання системи адміністрування виборчого процесу. Участь органів конституційної юрисдикції у виборчому процесі. Правова основа виборів органів публічної влади на локальному, регіональному і національному рівнях (конституції, виборчі кодекси, закони, рішення органів конституційного контролю, судів, акти органів, відповідальних за проведення виборів). Муніципальні вибори в Україні та державах-членах ЄС. Вибори Європейського Парламенту. Законодавче забезпечення фінансування виборчих кампаній. Відповідальність за порушення виборчого законодавства.

Виборче право на локальному та регіональному рівнях як індикатор ставлення громадян до влади. Конституційні засади реалізації активного і пасивного виборчого права на муніципальних і регіональних виборах. Правове регулювання основних стадій виборчого процесу: утворення виборчих округів; реєстрація виборців; висування та реєстрація кандидатів на посади мерів, муніципальних і регіональних радників; агітаційна кампанія; порядок підрахунку голосів і розподілу мандатів; оскарження результатів; повторні та додаткові вибори.

Різновиди парламентських виборів в конституційному праві держав-членів ЄС. Особливості конституційно-правових механізмів формування двопалатних парламентів в унітарних і федеративних державах-членах ЄС. Конституційні принципи суб'єктивного виборчого права. Правове регулювання основних стадій виборчого процесу в Україні та державах-членах ЄС: призначення дати проведення виборів; утворення виборчих округів; реєстрації виборців; висування та реєстрація кандидатів; агітаційна кампанія; порядок підрахунку голосів і розподілу мандатів; оскарження результатів; повторні та додаткові вибори.

Вплив форми держави на порядок формування глави держави. Конституційні механізми парламентського і позапарламентського способу обрання президента. Конституційні принципи та цензи пасивного виборчого права. Конституційно-правове регулювання основних стадій виборчого процесу

в Україні та державах-членах ЄС: призначення дати проведення виборів; утворення виборчих округів; реєстрація виборців; висування та реєстрація кандидатів; агітаційна кампанія; порядок підрахунку голосів і розподілу мандатів; оскарження результатів; повторне голосування і повторні вибори.

Законодавче забезпечення країнами ЄС виборів членів Європейського Парламенту. Особливість організації окремих етапів виборчого процесу. Встановлення дати проведення виборів, створення виборчого округу та повноваження виборчих комісій. Підстави надання активного і пасивного виборчого права на виборах до Європейського Парламенту. Кваліфікація і дискваліфікація виборців в Виборчому реєстрі Європейського Союзу. Реєстрація в Виборчому реєстрі Європейського Союзу. Статус кандидата на виборах до Європейського Парламенту відповідно до Виборчого реєстру Європейського Союзу. Порядок підрахунку голосів.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

Навчальний курс складається з лекційних занять та семінарів. Навчальні заняття проводяться у формі контактної роботи (аудиторної і позааудиторної) і самостійної роботи аспірантів.

При проведенні лекцій і семінарських занять з дисципліни використовується лекційний матеріал, перекладений в формат презентації програми PowerPoint. Проводиться розбір конкретних ситуацій на прикладі правозастосовної практики. Влаштовуються круглі столи з метою навчити аспірантів формувати власну точку зору. Реалізація даної програми передбачає широке використання в навчальному процесі активних та інтерактивних форм проведення занять (ділові та рольові ігри, дослідження конкретних ситуацій, психологічні та інші тренінги) в поєднанні з позааудиторною роботою.

В рамках вивчення дисципліни передбачено застосування інноваційних форм при проведенні навчальних занять, розвиваючих в здобувачів навички публічного виступу, що відображає наукові інтереси аспіранта, міжособистісної

комунікації, а також лідерські якості (проведення інтерактивних лекцій, групових дискусій, колективних доповідей). По дисципліні передбачається виступ з наперед приготованою презентацією, яка розкриває актуальність обраної проблеми і прийнятні теоретико-методологічні підходи до її вирішення. В навчальному процесі також застосовується система дистанційної освіти (<http://neik.nlu.edu.ua/>), яка дозволяє розміщувати лекційний матеріал, завдання для семінарських занять, літературу, глосарій в електронному вигляді, консультувати аспірантів.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Позааудиторна самостійна робота аспірантів включає наступні види діяльності:

- конспектування першоджерел та іншої навчальної літератури;
- опрацювання навчального матеріалу (за конспектами, нормативно-правовим актам, навчальної та наукової літератури);
- написання доповідей (рефератів), наукових статей;
- самостійне поглиблене вивчення питань, позначених викладачем на лекції;
- авторські резюме на статті у фахових журналах;
- написання наукової статті.

Показниками академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів виступають:

- виконання домашніх завдань;
- доопрацювання матеріалів лекції;
- робота в інформаційних мережах;
- есе за вузькоспеціальною проблематикою;
- створення портфоліо навчального курсу та його презентація;
- розробка кейсів;
- підготовка колекцій документів, матеріалів тощо;
- підготовка тематичних презентацій;
- підготовка та публікація наукових статей, тез тощо;

- інші здобутки, що підтверджені документально (грамоти, дипломи тощо);

4.3. Освітні технології та методи навчання

Викладання навчальної дисципліни відбувається відповідно до таких дидактичних принципів:

- використання компетентнісного підходу в навчанні;
- орієнтація освітньої діяльності на результати навчання, їх систематичний моніторинг і самооцінку;
- використання принципу дидактичної спіралі;
- принцип фундаментальності й професійної спрямованості змісту, методів і форм навчання;
- академічна свобода учасників освітнього процесу;
- мотиваційне забезпечення освітньої діяльності;
- модуляризація і тематизація навчального процесу;
- використання трансферно-накопичувальної системи кредитів;
- принцип партнерства тощо.

Навчальна дисципліна передбачає поєднання різних освітніх технологій, спрямованих на краще засвоєння матеріалу.

Інноваційні технології

- проблемного навчання, рішення ситуативних задач;
- аудіовізуальні (використання медіаресурсів, енциклопедій, електронних бібліотек та Інтернету);
- контекстного навчання;
- проектні (основні типи здійснюваних проектів: - дослідницький проект-структура наближена до формату наукового дослідження (доказ актуальності теми, визначення наукової проблеми, предмета і об'єкта дослідження, цілей і завдань, методів, джерел, висунення гіпотези, узагальнення результатів, висновки, позначення нових проблем); - інформаційний проект-навчально-пізнавальна діяльність з яскраво вираженою евристичної спрямованістю (пошук, відбір та систематизація інформації про якийсь об'єкт, ознайомлення

учасників проекту з цією інформацією, її аналіз і узагальнення для презентації більш широкій аудиторії) тощо.

Інтерактивні методи навчання

Інтерактивні технології - організація освітнього процесу, яка передбачає активну і нелінійну взаємодію всіх учасників, досягнення на цій основі особистісно значимого для них освітнього результату:

- прес-конференція; рольові/ділові ігри; метод евристичної бесіди; метод дискусії; кейс-метод; портфоліо тощо.

- лекція «зворотного зв'язку», лекція-провокація, лекція-бесіда, лекція-дискусія; семінар-дискусія.

Форми навчальних занять з використанням інформаційно-комунікаційних технологій:

- лекція-візуалізація - виклад змісту супроводжується презентацією (демонстрацією навчальних матеріалів, представлених в різних знакових системах, в тому числі ілюстративних, графічних, аудіо-та відеоматеріалів);

- практичне заняття у формі презентації - представлення результатів проектної або дослідницької діяльності з використанням спеціалізованого програмного середовища (Powerpoint, Microsoft Word тощо)

4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни

1. Поточний контроль знань здобувачів.

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни «Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права в Україні та країнах ЄС» здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи.

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів

лекції - 0 балів;

семінарські заняття - 10 балів;

виконання завдань СРС - 10 балів;

педагогічний контроль (Модуль №1 і Модуль №3) – 8 балів*2=16; (Модуль №2)- 4 бали ; 16+4= 20 балів;

іспит - 60 балів.

Разом: 100 балів.

2. Підсумковий контроль знань здобувачів.

Підсумки педагогічного контролю в рамках дисципліни «Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права в Україні та країнах ЄС» проставляються викладачем у відомість за накопичувальним принципом. Якщо здобувач набрав протягом семестру за підсумками менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни, то він до іспиту не допускається.

Підсумковий контроль здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня доктора філософії (зі спеціальності – 081 «Право»), в рамках навчальної дисципліни «Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права в Україні та країнах ЄС» здійснюється у формі іспиту. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права в Україні та країнах ЄС» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ імені Ярослава Мудрого
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок	4	75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	3	60 – 69

FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язкий повторний курс	2	1 – 34

3. Критерії і рівні оцінювання результатів навчання здобувачів

Пороговий рівень відображає достатнє володіння здобувачем вищої освіти рівня доктора філософії знаннями щодо доктринальних та прикладних аспектів виборчого права в Україні та країнах ЄС.

Типовий рівень відображає добре володіння здобувачем вищої освіти рівня доктора філософії знаннями щодо доктринальних та прикладних аспектів виборчого права в Україні та країнах ЄС.

Відмінний рівень відображає глибокий та системний рівень володіння здобувачем вищої освіти рівня доктора філософії знаннями щодо доктринальних та прикладних аспектів виборчого права в Україні та країнах ЄС.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Основна література

Виборчий кодекс України: Закон України № 396-IX від 19.12.2019 р. *Верховна рада України. офіційн .сайт.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>

Вибори в Європейському Союзі / За ред. Ковриженка Д.С.; Лабораторія законодавчих ініціатив. К.: ФАДА, ЛТД, 2006. 156 с.

Виборче право України: навч. посібник / НАН України, Інститут держави і права ім. В.М. Корецького; ред. В. Ф. Погорілко, М. І. Ставнійчук. – К. : Парламентське видавництво, 2003. – 383 с.

Використання міжнародних виборчих стандартів: Посібник Ради Європи для громадських організацій URL: <https://rm.coe.int/using-international-election-standards-ukr-web/168077d48b>

Європейський демократичний доробок у галузі виборчого права: Матеріали Венеціанської Комісії, Парламентської Асамблеї, Комітету Міністрів, Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи; пер. з англ. / За ред. Ю. Ключковського. – Вид. 2-е, випр. і доповн. – К.: Ло-гос, 2009. – 500 с.

Ключковський Ю.Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та перспективи законодавчої реалізації в Україні: монографія. Київ: Ваіте, 2018. 908 с.

Конституція України: Закон України 254к/96-ВР *Верховна рада України*. офіційн.сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

Парламентські вибори в Європейському Союзі / [Д. С. Ковриженко, Д. М. Котляр, А. М. Євгенєва та ін.]. Київ : Міленіум, 2002. 111 с.

Позачергові вибори народних депутатів України 2019: посібник для суддів / [Б. Мохончук, П. Романюк та ін.]; за ред. М. Цуркана. Київ: «АК-Group», 2019. 252 с.

Серьогіна С. Європейські стандарти виборів і виборче законодавство України. *Вісник Центральної виборчої комісії*. 2007. № 1(7). С.38–44.

Шведа Ю. Р. Вибори та виборчі системи. Європейські стандарти та досвід для утвердження демократії в Україні. Львів, 2010. 462 с.

Додаткова література

Ключковський Ю.Б. Виборчі системи та українське виборче законодавство: монографія. К.: Час Друку, 2011. 132 с

Кулабухова А. В. Електоральні права громадян Європейського Союзу / А. В. Кулабухова // Актуальні проблеми сучасного міжнародного права : зб. наук. ст. за матеріалами І Харк. міжнар.-прав. читань, присвяч. пам'яті проф. М. В. Яновського і В. С. Семенова, Харків, 27 листоп. 2015 р. : у 2 ч. Харків, 2015. Ч. 1. С. 311–316.

Основи права Європейського Союзу: нормативні матеріали / М. В. Бу-роменський, Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова та ін.; за заг. ред. М. В. Буроменського. Х. : Право, 2015. 328 с.

Підтримка прозорості, інклюзивності та чесності виборчої практики в Україні. Рада Європи. офіційн.сайт. URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/reform-of-the-electoral-practice-in-ukraine>

Стешенко Т. В. Актуальні питання виборчого процесу в Україні і зарубіжних країнах. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2013. Вип. 25. С. 102-113

Стешенко Т. В. Сучасні тенденції розвитку виборчого законодавства України. *Visegrad journal on human rights*. 2016. № 2, ч. 1. С. 130–134.

Существующие обязательства по проведению демократических выборов в государствах-участниках ОБСЕ URL: <http://www.osce.org/ru/odihr/elections/13957>

Finland: Local Government Act (1995 as amended 2006) (excerpts), Act on Disclosure of Election Financing (2000), Election Act (1998, with amendments up to 2004) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/32/topic/6>

France: Electoral Code (Legislative Part) excerpts on election financing (as amended 2011) (in French), Electoral Code (Legislative Part) (as amended 2013) (in French), Law on financial transparency in politics (1988, as amended 2011) (in French), Act on the Election of the President by Universal Suffrage (excerpts) (1962, as amended 2001), Act on the Election of the President by Universal Suffrage (1962, as amended 2012) (in French), Ordinance incorporating an institutional act on the Constitutional Council (1958, as amended 2011), Organic Law on the election of the President of the Republic (2006) (in French), Organic Law reforming the term of office and age requirements for Senators as well as composition of the Senate (2003) (in French), Law aiming at ensuring equal access of women and men to electoral mandates and elective functions (in French) (2000) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/30/topic/6>

Germany: Law on the Scrutiny of Elections (2012), Federal Elections Act (1993, as amended 2012), Federal Electoral Law (1993, last amended 1999) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/28/topic/6>

Greece: Presidential Decree 26/2012 URL: <http://www.hellenicparliament.gr/en/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Ekloges/>

Hungary: Act on Electoral Procedure (2013), Act on the Elections of Members of Parliament (2011), Act on the Transparency of Campaign Costs related to the Election of the Members of the National Assembly (2013), Act on Election of Local Municipal Government Representatives and Mayors (1990) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/25/topic/6>

Ireland: Electoral Act (1992, as in 2016), Electoral Act (1997 as in 2016), Electoral (Amendment) (No. 2) Act (2009), Electoral (Amendment) Act (2009), Electoral (Amendment) Act (2004), Presidential Elections Act (1993), Local Elections (Disclosure of Donations and Expenditure) Act (1999), Referendum Act (1998 as amended 2001), Local Government Act (1994) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/23/topic/6>

Italy: Law on New Norms for the Reimbursement of Expenses for Electoral Consultations and Abrogation of the Provisions Regarding the Voluntary Contribution to Political Movements and Parties (1999, as of 2011), Law on Modifications to the standards for the election of the Chamber of Deputies and of the Senate of the Republic (2005), Testo Unico delle leggi per la composizione e la elezione degli organi delle amministrazioni comunali (updated February 2002): URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/22/topic/6>

Latvia: The Saeima (Parliament) Election Law (1995 lastly amended 2006), Elections to the European Parliament Law (2004), Law on the Central Election Commission (1994, as amended 2002), Electoral Register Law (2004), Election Law On City and Town Councils, District Councils and Pagasts Councils (1994 as amended 2004), Law on the Saema Rules of Procedure (1994) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/19/topic/6>

Lithuania: Law on Elections to the Seimas of the Republic of Lithuania (1992, as amended 2016), Law on Presidential Elections (1992, amended 2013), Law on Elections to the Seimas (1992, amended 2012), Law on Elections to Municipal Councils (1994, amended 2012), Law on Elections to the European Parliament (2003, amended 2013), Law on the Central Electoral Commission (2002, amended 2012) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/17/topic/6>

Luxembourg: Election Law (2003) (in French) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/16/topic/6>

Malta: Electoral (Polling) Ordinance (1939 as amended 2007), Electoral Code (2006, as amended 2012), European Parliament Elections Act (2003, amended 2012), General Elections Act (1991 as amended 2012) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/15/topic/6>

Netherlands: Election Act (1989 as amended 2009), Decree establishing new regulations for implementing the Elections Act (1989, amended 2008) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/12/topic/6>

Poland: Election Code (excerpts) (2011), Presidential Election law (1990, updated to June 2000), Parliamentary Election Law (2001) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/10/topic/6>

Portugal: Law on the National Election Commission (1978) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/9/topic/6>

Romania: Regulations on the Elections to the Chamber of Deputies and the Senate (2004, amended 2008), Law on the Election of the President (2004), Law on the Elections for the Chamber of Deputies and the Senate (2004), Law on Election of Local Public Administration Authorities (2004), Law on Radio and Television Broadcasting (2002) (excerpts) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/8/topic/6>

Slovakia: Act of the National Council on elections to municipalities' self-government authorities (1990, amended 2007), Act on election of the President of Slovak Republic (1999, amended 2008), Act of the Slovak Republic on European Parliament Elections (2003), Act on Elections to the Bodies of Self-government

Regions and on Amendment to the Code of Civil Procedure (2001), Act on Broadcasting and Retransmission (2000 as amended 2002) (excerpts), Act on Elections to the National Council (2004), Act on limitation of expenditures of the political parties on advertising before elections to the National Council of the Slovak Republic (1994), Presidential Election Law of the Republic of Slovakia (1999) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/4/topic/6>

Slovenia: National Assembly Elections Act (1992 as amended 2006), Law on Constitutional Court (1994) (excerpts), Law on Radio and Television (2001) (excerpts) – [Електрон. ресурс] // Режим доступу: <http://www.legislationline.org/topics/country/3/topic/6>

Spain: Law on Elections to the Parliament of Basque (in Spanish) (1983), Law on Regime of General Elections (in Spanish) (1985 as amended 2007) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/2/topic/6>

The European Parliament: electoral procedures URL: http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/en/FTU_1.3.4.pdf

United Kingdom: Political Parties and Elections Act (2009), Elections Act (2001) Electoral Administration Act (2006), Registration of Political Parties (1998), European Parliamentary Elections Act (2002), Representation of the People Act (2000), Political Parties, Elections and Referendum Act (2000) URL: <http://www.legislationline.org/topics/country/53/topic/6>

Universal declaration on democracy. Declaration adopted without a vote by the Inter-Parliamentary Council at its 161st session (Cairo, 16 September 1997) URL : <http://www.ipu.org/cnl-e/161-dem.htm>

4.6. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни характеризується наявністю на базі наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого можливостей знайти необхідну літературу та інформацію з актуальних проблем у зазначеній сфері, а також ознайомитися із науковими роботами за тематикою викладачів кафедри.

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК – 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПК – 1. Здатність до вдосконалення й розвитку свого інтелектуального і загальнокультурного рівня шляхом систематизації знань про стан імплементації міжнародних і європейських виборчих стандартів в національні правові системи України та держав-членів ЄС; ПК – 10. Здатність критично та системне аналізувати проблемні питання модернізації виборчого законодавства України та країн ЄС;
ЗК – 2 Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	ПК – 5. Здатність використовувати наукові прийоми сучасної методології порівняльного дослідження міжнародних документів, права ЄС і нормативно-правових актів, які регламентують організацію та проведення виборів в Україні та країнах ЄС. ПК – 20. Здатність обґрунтовувати суспільну обумовленість прийняття Виборчого кодексу України та прогнозувати результати його впливу на виборчі відносини.
ЗК – 3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПК – 7. Здатність застосовувати знання змісту міжнародних актів і права ЄС при обговоренні проблем гармонізації вітчизняного законодавства про вибори; ПК – 14. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці впливу ЗМІ на процес виборів в Україні та країнах ЄС;
ЗК – 4 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПК – 4. Здатність узагальнювати та критично оцінювати результати опрацювання та аналізу інформації щодо проблемних питань в сфері виборчого права в Україні та державах-членах ЄС; ПК – 13. Здатність розв'язувати практичні проблеми, що виникають на різних стадіях виборчого процесу в Україні, та, з врахуванням досвіду країн ЄС в цій сфері, надавати пропозиції по їх вирішенню;

<p>ЗК – 5 Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.</p>	<p>ПК – 3. Здатність відстоювати власні погляди та генерувати нові ідеї щодо вдосконалення виборчого процесу в Україні та країнах ЄС в максимально аргументованій і тактовній формі ПК – 16. Здатність доносити до суб'єктів виборчого процесу інформацію та ідеї з належною аргументацією щодо оптимального вирішення електоральних проблем;</p>
<p>ЗК – 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>	<p>ПК – 9. Здатність використовувати знання сучасних правових доктрин у процесі аналізу ролі виборчої системи в процесі забезпечення динамічної рівноваги між конституційними гілками влади. ПК – 11. Здатність прогнозувати перспективи впливу міжнародних і європейських виборчих стандартів на перебіг конституційно-правової реформи в Україні;</p>
<p>ЗК – 7 Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p>	<p>ПК – 6. Здатність розв'язувати практичні завдання, пов'язані із тлумаченням і застосуванням рішень Європейського суду з прав людини та Суду ЄС у сфері виборчих відносин; ПК – 12. Здатність формулювати пропозиції щодо оптимізації системи адміністрування виборчого процесу в Україні;</p>
<p>ЗК – 8 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p>	<p>ПК – 2. Здатність до ведення кваліфікованої та конструктивної наукової дискусії з проблемних питань навчального курсу «Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права в Україні та країнах ЄС»; ПК – 19. Здатність виокремлювати проблемні аспекти фінансування виборчого процесу в Україні та країнах ЄС;</p>
<p>ЗК – 9 Здатність працювати в міжнародному контексті.</p>	<p>ПК – 8. Здатність розуміти вплив Ради Європи на перебіг формування сучасного уніфікованого внутрішньодержавного законодавства в сфері виборчого права; ПК – 18. Здатність критично оцінювати стан забезпечення принципів виборчого права як індикатору нормативності правових процедур проведення виборів в Україні та країнах ЄС;</p>
<p>ЗК – 10 Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p>	<p>ПК – 15. Здатність готувати проекти актів виборчих комісії як правозастосовного, так і нормативного характеру, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості; ПК – 17. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад та процедур</p>

	адміністративного судочинства в Україні під час розгляду виборчих спорів;
ФКС – фахові компетентності за спеціальністю (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
ФКС – 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.	ПК – 9. Здатність використовувати знання сучасних правових доктрин у процесі аналізу ролі виборчої системи в процесі забезпечення динамічної рівноваги між конституційними гілками влади; ПК – 18. Здатність критично оцінювати стан забезпечення принципів виборчого права як індикатору нормативності правових процедур проведення виборів в Україні та країнах ЄС;
ФКС – 2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України	ПК – 8. Здатність розуміти вплив Ради Європи на перебіг формування сучасного уніфікованого внутрішньодержавного законодавства в сфері виборчого права; ПК – 11. Здатність прогнозувати перспективи впливу міжнародних і європейських виборчих стандартів на перебіг конституційно-правової реформи в Україні;
ФКС – 3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.	ПК – 6. Здатність розв'язувати практичні завдання, пов'язані із тлумаченням і застосуванням рішень Європейського суду з прав людини та Суду ЄС у сфері виборчих відносин;
ФКС – 4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.	ПК – 7. Здатність застосовувати знання змісту міжнародних актів і права ЄС при обговоренні проблем гармонізації вітчизняного законодавства про вибори;
ФКС – 5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.	ПК – 9. Здатність використовувати знання сучасних правових доктрин у процесі аналізу ролі виборчої системи в процесі забезпечення динамічної рівноваги між конституційними гілками влади;
ФКС – 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.	ПК – 3. Здатність відстоювати власні погляди та генерувати нові ідеї щодо вдосконалення виборчого процесу в Україні та країнах ЄС в максимально аргументованій і тактовній формі; ПК – 13. Здатність розв'язувати практичні проблеми, що виникають на різних стадіях виборчого процесу в Україні, та, з врахуванням досвіду країн ЄС в цій сфері, надавати пропозиції по їх вирішенню;
ФКС – 7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні. – 17	ПК – 17. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад та процедур адміністративного судочинства в Україні під

	час розгляду виборчих спорів;
ФКС – 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності	ПК – 14. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці впливу ЗМІ на процес виборів в Україні та країнах ЄС;
ФКС – 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування	ПК – 13. Здатність розв’язувати практичні проблеми, що виникають на різних стадіях виборчого процесу в Україні, та, з врахуванням досвіду країн ЄС в цій сфері, надавати пропозиції по їх вирішенню; ПК – 19. Здатність виокремлювати проблемні аспекти фінансування виборчого процесу в Україні та країнах ЄС;
ФКС – 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.	ПК – 2. Здатність до ведення кваліфікованої та конструктивної наукової дискусії з проблемних питань навчального курсу «Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права в Україні та країнах ЄС»; ПК – 3. Здатність відстоювати власні погляди та генерувати нові ідеї щодо вдосконалення виборчого процесу в Україні та країнах ЄС в максимально аргументованій і тактовній формі; ПК – 16. Здатність доносити до суб’єктів виборчого процесу інформацію та ідеї з належною аргументацією щодо оптимального вирішення електоральних проблем;
ФКС – 14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини	ПК – 3. Здатність відстоювати власні погляди та генерувати нові ідеї щодо вдосконалення виборчого процесу в Україні та країнах ЄС в максимально аргументованій і тактовній формі; ПК – 20. Здатність обґрунтовувати суспільну обумовленість прийняття Виборчого кодексу України та прогнозувати результати його впливу на виборчі відносини.
ФКС – 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.	ПК – 15. Здатність готувати проекти актів виборчих комісії як правозастосовного, так і нормативного характеру, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості;
ФКС – 16. Здатність застосовувати сучасні методології науково-правових досліджень та застосовувати спеціальні методи досліджень у певних галузях юридичної науки.	ПК – 5. Здатність використовувати наукові прийоми сучасної методології порівняльного дослідження міжнародних документів, права ЄС і нормативно-правових актів, які регламентують організацію та проведення виборів в Україні та країнах ЄС; ПК – 10. Здатність критично та системно аналізувати проблемні питання модернізації виборчого законодавства України та країн

	ЄС;
ФКС – 17. Здатність аналізувати та інтерпретувати результати наукових досліджень, враховуючи використання міждисциплінарних та порівняльно-правових підходів.	ПК – 4. Здатність узагальнювати та критично оцінювати результати опрацювання та аналізу інформації щодо проблемних питань в сфері виборчого права в Україні та державах-членах ЄС;
ФКС – 18. Здатність використовувати наукові теорії та концепції, а також набуті практичні знання при проведенні наукових досліджень.	ПК – 1. Здатність до вдосконалення й розвитку свого інтелектуального і загальнокультурного рівня шляхом систематизації знань про стан імплементації міжнародних і європейських виборчих стандартів в національні правові системи України та держав-членів ЄС; ПК – 12. Здатність формулювати пропозиції щодо оптимізації системи адміністрування виборчого процесу в Україні;
ФКС – 19. Здатність брати продуктивну участь у науковому співробітництві як на національному, так і міжнародному рівнях.	ПК – 2. Здатність до ведення кваліфікованої та конструктивної наукової дискусії з проблемних питань навчального курсу «Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права в Україні та країнах ЄС»; ПК – 3. Здатність відстоювати власні погляди та генерувати нові ідеї щодо вдосконалення виборчого процесу в Україні та країнах ЄС в максимально аргументованій і тактовній формі;

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РНС – результати навчання за спеціальністю (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
РНС – 1 Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	№ 1	РНС НД – 1.1 Орієнтуватися у політико-правових теоріях виборів, які існували на різних історичних етапах світового розвитку; РНС НД – 1.2. Розуміти нормативно-регулятивний характер принципів виборчого права у правовій державі;
РНС – 6 Обґрунтовано	№ 1	РНС НД – 1.3. Характеризувати позитивні риси і

формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.		недоліки сучасного стану конституційно-правового регулювання системи підрахунку голосів виборців і розподілу мандатів в Україні та країнах ЄС; РНС НД – 1.4. Розкривати значення виборчого права у системі конституційного правління;
РНС – 7 Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання	№ 1	РНС НД – 1.5. Пояснювати суть сучасних електоральних проблем та визначати перспективи розвитку виборчого права в Україні і державах-членах ЄС;
РНС – 16 Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.	№ 1	РНС НД – 1.6. Визначити шляхи модернізації виборчого законодавства та вдосконалення організації порядку проведення виборів в Україні і державах-членах ЄС;
РНС – 10 Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування прав.	№ 2	РНС НД – 2.1 Знати зміст універсальних стандартів виборів, які містяться в документах ООН; РНС НД – 2.2. Знати зміст європейських (регіональних) стандартів виборів, які встановлено в актах і резолюціях Ради Європи;
РНС – 12 Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.	№2	РНС НД – 2.3 Знати зміст виборчих стандартів, визначених в праві ЄС; РНС НД – 2.5. Розкривати проблемні питання імплементації міжнародних і європейських стандартів у виборчу систему України. РНС НД – 2.6. Пояснювати вплив рішень Європейського суду з прав людини на стан захисту виборчих прав людини в Україні і державах-членах ЄС.
РНС – 2 Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.	№ 3	РНС НД – 3.2. Розуміти соціально-політичне призначення виборів у країнах розвинутої та транзитної демократії;
РНС – 3 Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну	№ 3	РНС НД – 3.6. Пояснювати вплив форми держави на порядок виборів глави держави в Україні та державах-членах ЄС; РНС НД – 3.7. Розкривати стан законодавчого забезпечення країнами ЄС виборів членів

літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.		Європейського Парламенту.
РНС – 14 Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування	№ 3	РНС НД – 3.4. Знати особливості правового регулювання основних стадій виборчого процесу в Україні та державах-членах ЄС;
РНС – 19 Брати продуктивну участь у виконанні теоретичних та прикладних досліджень у галузі права.	№ 3	РНС НД – 3.1. Характеризувати стан конституційно-правового регулювання системи адміністрування виборчого процесу в Україні і державах-членах ЄС.

Матриця зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями у програмі навчальної дисципліни

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	Предметні компетентності							
	ПК – 1	ПК – 2	ПК – 3	ПК – 4	ПК – 5	ПК – 6	ПК – 7	ПК – 8
Навчальна дисципліна / Модуль 1 РНС НД – 1. 1 РНП НД – 1. 2		X	X		X		X	
Навчальна дисципліна / Модуль 2 РНС НД – 2.1 РНП НД – 2.2	X X			X		X		
...								
Навчальна дисципліна / Модуль 3 РНС НД – 3. 1 РНП НД – 3.2		X X			X			X
...								

Результати навчання за навчальною дисципліною / модулями	пк - 1	пк - 2	пк - 3	пк - 4	пк - 5	пк - 6	пк - 7	пк - 8	пк - 9	пк - 10	пк - 11	пк - 12	пк - 13	пк - 14	пк - 15	пк - 16	пк - 17	пк - 18	пк - 19	пк - 20
	Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права України та країнах ЄС / Модуль 1 РНС НД – 1. 1 РНП НД – 1. 2								X	X	X								X	
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права України та країнах ЄС / Модуль 1 РНС НД – 1. 2 РНП НД – 1. 2						X			X									X		X
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права України та країнах ЄС / Модуль 1 РНС НД – 1. 3 РНП НД – 1. 2			X	X					X		X								X	
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права України та країнах ЄС / Модуль 1 РНС НД – 1. 4 РНП НД – 1. 2			X						X	X										X
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого права України		X		X			X		X	X		X					X		X	X

та країнах ЄС / Модуль 1 РНС НД – 1. 5 РНП НД – 1. 2																				
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого правав України та країнах ЄС / Модуль 1 РНС НД – 1. 6 РНП НД – 1. 2			X		X			X					X							
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого правав України та країнах ЄС / Модуль 1 РНС НД – 1. 7 РНП НД – 1. 2			X		X			X										X		
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого правав України та країнах ЄС / Модуль 2 РНС НД – 2. 1 РНП НД – 1. 2					X	X	X						X							
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого правав України та країнах ЄС / Модуль 2 РНС НД – 2. 2 РНП НД – 1. 2					X	X	X	X					X					X		
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого правав України та країнах ЄС / Модуль 2 РНС НД – 2. 3 РНП НД – 1. 2				X	X	X	X	X					X					X		
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого правав України та країнах ЄС / Модуль 2 РНС НД – 2. 4 РНП НД – 1. 2					X	X	X	X												
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого правав України та країнах ЄС / Модуль 2 РНС НД – 2. 5 РНП НД – 1. 2							X			X			X						X	
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого правав України та країнах ЄС / Модуль 2 РНС НД – 2. 6 РНП НД – 1. 2					X	X	X	X									X			
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого правав України та країнах ЄС / Модуль 3 РНС НД – 3. 1 РНП НД – 1. 2		X	X							X			X			X				
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого правав України та країнах ЄС / Модуль 3 РНС НД – 3. 2 РНП НД – 1. 2				X	X								X					X		X
Доктринальні та прикладні аспекти виборчого правав України та країнах ЄС / Модуль 3 РНС НД – 3. 3 РНП НД – 1. 2		X	X		X		X	X	X	X									X	X
Доктринальні та прикладні аспекти		X	X									X	X					X		

